

نگاهی به نوآوری های تفیسیری رهبر شهید

تبیین ظرفیت های اجتماعی اسلام

تحلیل

دکتر نجف لکزایی

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

بازخوانی میراث فکری و تفیسیری قائد شهید، حضرت آیت الله سیدعلی خامنه ای، بویژه آثاری که در دهه های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی شکل گرفته اند، از این جهت اهمیت دارد که می توان در آنها ریشه های بسیاری از مفاهیم و کلان نگری های بعدی ایشان درباره دین، جامعه، حکومت و امت اسلامی را جست و جو کرد. در میان این آثار، کتاب «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن» رهبر شهید، جایگاهی ممتاز و بنیادین دارد؛ اثری که نه صرفاً یک

کتاب «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن» را باید یکی از مهم ترین آثار فکری رهبر شهید دانست. اهمیت این اثر تنها در آن نیست که مجموعه ای از مباحث قرآنی و تفیسیری را دربرمی گیرد، بلکه از آن جهت اهمیت دارد که در آن، اسلام به عنوان یک مکتب جامع، یک منظومه فکری منسجم و یک نظام اجتماعی و تمدنی عرضه می شود. این کتاب حاصل ۲۸ جلسه سخنرانی رهبر شهید است که در ماه مبارک رمضان سال ۱۳۵۳ در مشهد مقدس ایراد شد. در همان زمان، یکجدهای از این مباحث منتشر شد، اما متن کامل سخنرانی ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی و با پیدا شدن نوارهای صوتی جلسات توسط تیم «صهبا» پیاده و منتشر شد. از آنجمله کتابی که امروز در اختیار ماست، در حقیقت متن تنظیم شده همان جلسات سخنرانی است. برای فهم اهمیت این اثر، باید به مقدمه ای که خود قائد شهید بر آن نوشته اند مراجعه کرد. دغدغه اصلی ایشان در این مقدمه، ارائه اسلام به عنوان یک «مکتب اجتماعی جامع» است؛ مکتبی که دارای اصولی منسجم و هماهنگ و ناظر به زندگی جمعی انسان ها باشد.

اسلام: فراتر از یک منظومه فردی

تمام تلاش رهبر شهید در این اثر، محطوف به پرکردن یک خلأ تاریخی در مطالعات

تفسیر موضوعی قرآن، بلکه تلاشی برای ارائه اسلام به مثابه یک منظومه فکری منسجم، یک مکتب اجتماعی و یک نظام جامع برای حیات فردی و جمعی انسان است. این کتاب در فضایی پدید آمد که بخش مهمی از مطالعات اسلامی، یا در قلمرو مباحث انتزاعی و فردی باقی مانده بود یا در رقابت با مکاتب رقیب، کمتر توانسته بود ظرفیت های اجتماعی و تمدنی اسلام را به صورت منظم و نظام مند عرضه کند. این اثر همچنین یکی از متون مرجع برای فهم اندیشه انقلاب اسلامی و بازشناسی مبانی فکری رهبر شهید به شمار می رود. مکتوب حاضر، متن ویرایشی و تلخیص شده «ایران» از سخنرانی حجت الاسلام دکتر نجف لکزایی، رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی است که در چارچوب سلسله نشست های «نوآوری های تفیسیری قائد شهید» در محل پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی ارائه شده است.

در مفهوم «تقوا»

نوآوری مهمی در اندیشه رهبر شهید دیده می شود. تقوا صرفاً به معنای پرهیز و کناره گیری نیست، بلکه به معنای حضور مسئولانه در میدان و حرکت آگاهانه در مسیر خطرناک دشواری هاست. از نظر ایشان، تقوا به معنای سپر گرفتن در برابر دشمن است. این ویژگی را برای مطالعات فکری اسلامی ضروری می دانند: خروج از تجرد و ذهنیت محض، نگاه منظومه ای به معارف اسلامی و اتکا به منابع اصیل دینی، بویژه قرآن کریم.

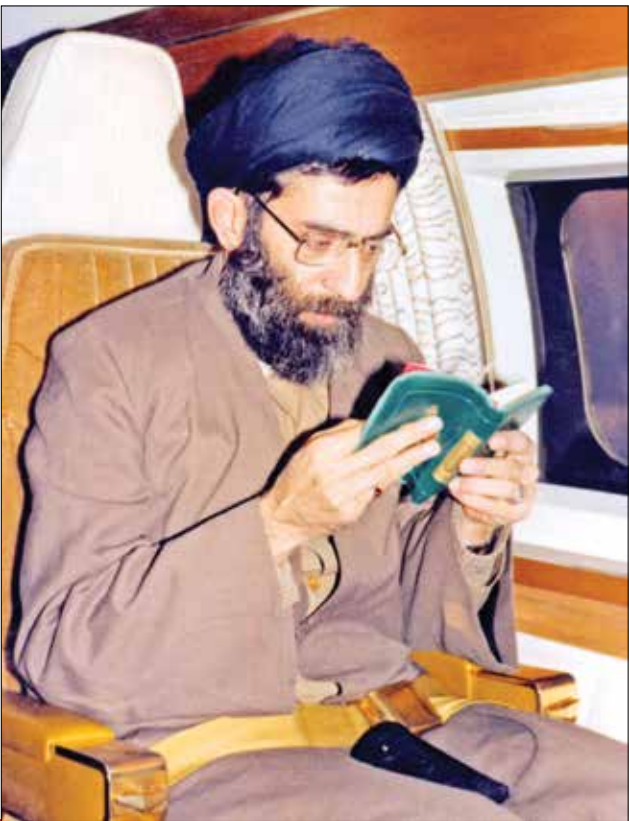
اسلامی است. این خلأ عبارت است از فقدان ارائه ای جامع از اسلام در مقام یک نظام اجتماعی و تمدنی. به تعبیر رهبر شهید، بخش مهمی از تحقیقات اسلامی موجود فاقد آن ویژگی بوده اند. به همین دلیل، کسانی که اسلام را با مکاتب جدید مقایسه می کنند، گاه چنین می پندارند که مکاتب جدید برای مسائل اجتماعی و سیاسی پاسخ های روشن تری دارند، در حالی که اسلام نیز از ظرفیت عظیمی در این حوزه برخوردار است، اما این ظرفیت کمتر تبیین شده است. ایشان هدف خود را ارائه «طرح مفهومی یک مکتب متحدالاجزا و متماسک» می دانند؛ طرحی که اجزای مختلف اندیشه اسلامی را در نسبت با یکدیگر قرار دهد و نسبت آن را با سایر مکاتب روشن سازد.

نقد رویکردهای انتزاعی به دین

یکی از نقدهای مهمی که در این اثر مطرح می شود، نقد رویکردهای انتزاعی به دین است. بسیاری از آثار اسلامی، مسائل دینی را در سطح مفاهیم ذهنی و انتزاعی طرح می کنند، در حالی که دین باید دارای امتداد اجتماعی و سیاسی باشد و بتواند برای انسان و جامعه تکلیف، تعهد و برنامه عملی ایجاد کند. اسلام در این تلقی، صرفاً مجموعه ای از گزاره های نظری نیست؛ بلکه مکتبی است که باید برای

ایمان: نقطه آغاز منظومه فکری اسلام

یکی از مهم ترین شیوه های خوانش این اثر، خوانش ایمان محور است. کتاب با بحث ایمان آغاز می شود و سپس به توحید، نبوت و ولایت می رسد. این ترتیب کاملاً معنادار است؛ زیرا در این نگاه، انسان موجودی پویاست و هر حرکت نیازمند نیرویی محرک است. موتور محرک انسان مسلمان، ایمان است؛ ایمان به خدا، پیامبران، قرآن و قیامت. رهبر شهید از «ایمان آگاهانه» سخن می گویند. اگر انسان به خدا ایمان آورده است، باید جهان را با نگاه توحیدی ببیند و اگر جهان بینی او توحیدی شد، سبک زندگی او نیز باید توحیدی شود.

www.khamehni.ir

از این رو، ایمان به تعهد می انجامد؛ که به ولایت امیرالمؤمنین (ع) شهادت فرمان او، اما این تعهد نیز پایان کار نیست. ایمان آگاهانه و متعهدانه، زاینده عمل است و ثمره آن، «عمل صالح» است. در این تلقی، عمل صالح محض طریقی ایمان است. ایمان بدون عمل، به غایت و مقصد خود نرسیده است.

می شود که از پیامبر اطاعت کند و کسی که به ولایت امیرالمؤمنین (ع) شهادت می دهد، باید خود را ملزم به پیروی از آن ولایت بداند.

ایمان و اقامه دین: از منظر رهبر شهید، هدف صرفاً تبیین یا تبلیغ دین نیست، بلکه دعوت به «اقامه دین» است. ایمان و عمل صالح، در تعبیر دیگری، همان اقامه دین اند. به همین دلیل، مخاطب کتاب ایشان به این نتیجه می رسد که باید ایمان خود را آگاهانه تر و متعهدانه تر کند و خود را در برابر خدا، پیامبر و اولیای الهی مسئول بداند. کسی که می گوید «شهد ان محمداً رسول الله»، در حقیقت متعهد

به این معنا که رابطه مؤمن با خداوند و اولیای الهی رابطه ای مبتنی بر محبت متقابل است؛ محبتی که به نصرت و پذیرش سرپرستی می انجامد. همین منطق در روابط میان مؤمنان نیز برقرار است.

حکمرانی به مثابه ولایت

یکی دیگر از نوآوری های این اثر، امکان خوانش آن از منظر حکمرانی است. در ذیل آیه شریفه: «إِنَّا اللَّهُ فَأَعِزُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَوْلِيَّهَا» از ولایت به عنوان یک امانت الهی یاد می شود. در این تلقی، هر کس باید در جایگاه خود قرار گیرد و مسئولیت خویش را به درستی انجام دهد. حکمرانی زمانی معنا پیدا می کند که مسائل پیچیده و اجتماعی جامعه با همکاری مردم و حاکمان و نهادهای رسمی حل شود و امت و رهبری ذیل ولایت الهی برای حل مسائل همکاری کنند. از نظر ایشان، در اینجا نیز ایمان نقش بنیادین دارد. هرچه ایمان جامعه عمیق تر باشد، همراهی مردم با رهبری در حل مسائل پیچیده بیشتر خواهد شد و نتیجه این همراهی، عمل صالح در مقیاس اجتماعی است.

رویکرد راهبردی و آینده نگر

یکی از خوانش های مهم این کتاب، «خوانش راهبردی» است. در این نگاه، «انسان راهبردی» انسانی است که به آینده می اندیشد و دغدغه دفع تهدیدهای آینده را دارد؛ تهدیدهایی که هم متوجه حیات دنیوی انسان اند و هم حیات اخروی او. در تفکر قرآنی، انسان موجودی خودسامان و بی نیاز از هدایت نیست. خداوند حامی انسان است و حمایت تشریحی او از طریق دین تحقق می یابد. اگر انسان از خدا اطاعت کند، از حمایت الهی نیز برخوردار خواهد شد و این اطاعت، در نهایت، به اقامه دین منتهی می شود.

رویکرد مسأله محور

یکی از مهم ترین آموزه های این کتاب، توجه به مسأله های راهبردی و اولویت دار است. رهبر شهید در این اثر، تصریح می کند که بسیاری از سخنان درست هستند، اما باید دید در میان امور درست، کدام لازم است؛ در میان لازم ها، کدام لازم تر است؛ و در میان لازم ترها، کدام مسأله فوری و حیاتی است. این اثر، روشی جدید در دین شناسی عرضه می کند. در این روش، فهم دین از ایمان آغاز

نبض تهران با برقی می زند **انگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای**

شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگسپاهای خاص

شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ منطقه برقی سعادت آباد در نظر دارد اجرای عملیات بازدید، تعمیر و نگهداری شبکه روشنائی معابر خود را به پیمانکار واجد شرایط از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت واگذار نماید.

شرح مختصری از کار:

شماره مناقصه سامانه ستاد	۲۰۵۰۹۶۴۹۰۰۰۰۰۱
شماره مرجع مناقصه	۱۴۰۵۰۱۰۲۲۶
موضوع مناقصه	اجرای عملیات بازدید، تعمیر و نگهداری شبکه روشنائی معابر منطقه برقی سعادت آباد
محدوده عملیاتی	-----
برآورد انجام کار(ریال)	۴.۴۱۵.۸۸۹.۷۹۲ ریال
مبلغ ضمانت نامه فرآیند ارجاع کار (ریال)	-----
مهلت فروش اسناد	از روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۰۹ لغایت چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۷
تاریخ انتشار مناقصه در سامانه	سه شنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۰۹
تاریخ تحویل اسناد به دستگاه مناقصه گزار	تا ساعت ۰۹:۰۰ یکشنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۲۸
تاریخ بازگشایی اسناد مناقصه	ساعت ۱۱:۰۰ یکشنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۲۸

محل تحویل و بازگشایی اسناد: تهران- خیابان فرحزادی جنب مجتمع تجاری میلاد نور منطقه برقی سعادت آباد دربرخانه و محل بازگشایی سالن جلسات منطقه

نوع سیرده فرآیند ارجاع کار: به صورت ضمانت نامه بانکی و با چک تضمین شده بانکی یا واریز وجه به حساب جاری شماره ۰۰۹۸۰۱۷۱۰۰۴ به نام شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ بانک صادرات. شیوه مالصدا و با بلوکه از حساب مطالبات تأیید شده نزد شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ است.

به پیشنهادهای فاقد سیرده، سیرده های محدود، سیرده های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن ترتیب اثر داده نخواهد شد.

مبلغ فروش اسناد: مبلغ هر مناقصه، مبلغ ۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال به صورت الکترونیکی صرفاً از طریق درگاه اینترنتی سایت سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir اقدام به خرید اسناد نمایند. ضمناً کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران، بازگشایی پاکت ها و اعلام و قبول بردگی از طریق همین درگاه انجام خواهد شد و مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت

انگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای همراه با ارزیابی کیفی (شماره ۱۴۰۵/۰۴)

موضوع: مناقصه تعمیرات سازه های هیدرولیکی نیروگاه اتمی بوشهر

۲- دستگاه مناقصه گزار: شرکت مادر تخصصی تولید و توسعه انرژی اتمی ایران

۳- نشانی مناقصه گزار: تهران- خیابان آفریقا- کوچه تندیس- شماره ۸ کدپستی ۱۹۱۵۱۳۶۳۴؛ تلفن ۰۲۱-۲۲۴۸۸۲۲۲۲- فکس ۰۲۱-۲۲۰۵۸۴۸۰

۴- نشانی محل خرید اسناد: بوشهر، نیروگاه اتمی، ساختمان مدیریت شرکت بهره برداری، گروه قراردادهای تلفن ۰۷۷۳۱۱۵۵۵۳۴- فاکس ۰۷۷۳۱۱۲۸۲۹

۵- مبلغ برآورد اولیه: ۱/۱۱۴/۲۸۰/۹۷۷/۳۶۲ ریال

۶- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۴۷/۶۶۵/۶۱۹/۴۴۷ ریال

۷- مدت اعتبار پیشنهادات: حداقل سه ماه

۸- حداقل رتبه پیمانکاری برای شرکت در مناقصه، رتبه ۳ اینیه از سازمان برنامه و بودجه کشور می باشد که می بایست به همراه اسناد ارزیابی کیفی به مناقصه گزار تحویل گردد.

گروه قراردادهای شرکت بهره برداری نیروگاه اتمی بوشهر

انگهی فراخوان ارزیابی کیفی

تجدید مناقصه عمومی (یک مرحله ای) - مناقصه شماره ۳۷۷۰۶

شرکت گاز استان مازندران در نظر دارد از طریق فراخوان ارزیابی کیفی نسبت به شناسایی شرکت های دارای رزومه کاری مناسب جهت مناقصات ذیل اقدام نماید بدین وسیله از کلیه شرکت های واجد شرایط که مایل به شرکت در این ارزیابی هستند دعوت می گردد از تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۳ ساعت ۱۰ صبح الی ۱۴۰۵/۰۴/۱۷ ساعت ۱۴ اسناد ارزیابی را از سامانه WWW.SETADIRAN.IR دریافت نمایند و تا تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۲۱ ساعت ۱۴ اسناد فوق را از طریق سامانه ارسال نمایند. بدیهی است شرکت گاز استان مازندران پس از بررسی اسناد و مدارک واصله و اطلاعات مندرج در پرسشنامه در چارچوب ضوابط و مقررات نسبت به ارزیابی کیفی شرکت کنندگان اقدام و از شرکت های واجد شرایط جهت دریافت اسناد مناقصه از طریق سامانه فوق دعوت به عمل خواهد آورد. ارائه مدارک و پرسشنامه های تکمیل شده درسایت هیچ گونه حلی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد. خواهشمند است آدرس، کدپستی و تلفن به وضوح مشخص گردد. در صورت عدم پاسخگویی یا خرابی فکس مسئولیت آن برعهده مناقصه گری می باشد.

آدرس امور کالا: ساری - پلوار طالقانی شرکت گاز استان مازندران ساختمان شماره ۲ طبقه همکف ۰۱۱-۳۳۴۹۳۲۵۷-۳۳۲۰۴۰۹۱

آدرس کمیته فنی - بازرگانی: ساری - پلوار طالقانی شرکت گاز استان مازندران ۰۱۱-۳۳۲۰۲۴۰۸

عنوان و مشخصات کلی پروژه ها: خرید آچار آلات پست امداد

ردیف	موضوع مناقصه خرید	تعداد	شماره فراخوان سامانه ستاد	مبلغ تضمین	مبلغ برآورد به ریال	حداقل امتیاز کیفی
۱	خرید آچار آلات پست امداد مشخصات فنی در پیش نویس قرارداد	یک قلم	۲۰۵۰۹۱۵۷۸۰۰۰۱۹	۷,۱۵۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۳۳,۱۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۵

نبض تهران با برقی می زند **انگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای**

شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگسپاهای خاص

شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ در نظر دارد ارائه خدمات خودرویی سبک را پس از ارزیابی کیفی به پیمانکار واجد شرایط از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی واگذار نماید.

شرح مختصری از کار:

شماره مناقصه سامانه ستاد	۲۰۵۰۹۷۲۴۰۰۰۰۴۱
شماره مرجع مناقصه	۱۴۰۵۰۱۰۲۲۶
موضوع مناقصه	ارائه خدمات خودرویی سبک
محدوده	ستاد راهبردی
مبلغ برآوردی (ریال)	۴۷۵,۶۷۵,۹۳۹,۴۲۲
مبلغ ضمانت نامه فرآیند ارجاع کار (ریال)	۳۳,۷۸۲,۷۹۹,۹۶۱
مهلت فروش اسناد	از روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۰۹ لغایت روز چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۷
تاریخ انتشار مناقصه در سامانه	روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۰۹
تاریخ تحویل اسناد به دستگاه مناقصه گزار	تا ساعت ۸:۰۰ روز شنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۰۳
تاریخ بازگشایی اسناد مناقصه	ساعت ۱۳:۰۰ روز شنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۰۳

محل تحویل و بازگشایی اسناد: تهران- خیابان شیخ بهایی جنوبی - شهرک والفجر - انتهای کوچه سوم - اداره دیرخانه شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ محل بازگشایی سالن جلسات

نوع سیرده فرآیند ارجاع کار: به صورت ضمانت نامه بانکی و با چک تضمین شده بانکی یا واریز وجه به حساب جاری شماره ۰۰۹۸۰۱۷۱۰۰۴ به نام شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ بانک صادرات. شیوه مالصدا و با بلوکه از حساب مطالبات تأیید شده نزد شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ ارائه نمایند. ضمناً کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران، بازگشایی پاکت ها و اعلام و قبول بردگی از طریق همین درگاه انجام خواهد شد و مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت

انگهی مناقصه عمومی (یک مرحله ای) - مناقصه شماره ۳۷۷۰۶

مبارزه با پولشویی، اساسنامه، آخرین تغییرات اساسنامه، صورتجلسه مجمع عمومی، فرم خود اظهاری، مهر و امضا یکجیم پیمان، کپی شناسنامه و کارت ملی صاحبان امضا، مشخصات اعضای هیأت مدیره و سهام داران بالای ۱۰٪، حسابرسان و نشانی آقامتگاه آنان و تکمیل فرم پولشویی ارسالی، گواهی نامه مالیات بر ارزش افزوده

- تولید کنندگان آچار آلات و تأمین کنندگان داخلی (بعد از تأیید اقلام توسط بازرسی این شرکت اقدام تحویل می شود)

- ارزیابی مشتریان قبلی و گواهی حسن شهرت صادره توسط آنان

- داشتن تجربه و دانش در زمینه مورد نظر (ارائه رزومه کاری مرتبط)

- تضمین کیفیت خدمات پس از فروش محصولات (گارانتی)

- نظام کیفیت و نحوه تضمین محصولات (گارانتی)

- ثبت نام و اخذ کد اطلاع رسانی پایگاه ملی مناقصات با مراجعه به سایت <http://iets.mporg.ir>

- حداقل نصاب پیشنهاد دهنده در این مرحله از مناقصه فراخوان عمومی به هر تعداد مناقصه گری باشد.

ملاک تعیین تعداد مناقصه گر، بعد از تأیید صحیح بودن محتویات پاکت (الف) می باشد:

جهت کسب اطلاعات بیشتر در سایت شرکت گاز استان مازندران به آدرس www.nigc-mazandaran.ir

آدرس اطلاع رسانی مناقصات کشور به آدرس <http://iets.mporg.ir>

مراجعه نماید.

شرح مختصر کار:

۱- محل تأمین اعتبار، منابع مالی

۲- مدت اعتبار پیشنهادها: سه ماه می باشد و این مدت حداکثر برای یک بار قابل تمدید می باشد.

۳- نوع تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ضمانت نامه بانکی معتبر براساس آیین نامه تضمین معاملات دولتی مصوبه هیأت وزیران به شماره ۱۳۳۴-۱/ت/۵۶۵۹ مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۳ و اصلاحات بعد از آن در خصوص گارهای پیمانکاری یا واریز وجه نقدی به شماره حساب بانک مرکزی (۱۹۷۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۲۶۰۷۳۵۸۸۳) واریز گردد.

۴- زمان مهلت دریافت اسناد: از شنبه ۱۴۰۵/۰۵/۱۷ ساعت ۱۰ صبح الی شنبه ۱۴۰۵/۰۵/۲۴ ساعت ۱۰ صبح (ضمناً اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار در این مهلت وעות دیرخانه کمیسیون مناقصات گردد)

۵- زمان تحویل پیشنهاد مالی: شنبه ۱۴۰۵/۰۶/۰۷ ساعت ۱۰ صبح

۶- زمان گشایش پیشنهادات: سه شنبه ۱۴۰۵/۰۶/۱۰ (ساعت ۹ صبح)

۷- ضمناً: هرگونه تغییر در زمان های یاد شده از طریق سامانه اعلام می گردد.

۸- شرایط مناقصه:

- مدارک ثبتی شرکت حاوی تصاویر مصدق (رتبه، کدپستی، شناسه ملی، کد اقتصادی، دامنه کاری، تطابق امضا، ضمانت نامه بانکی، صورت مالی حسابرسی شده منتهی به ۱۳۹۳/۱۲/۲۴ تا ۱۴۰۳/۰۱/۰۷ به الزام ارائه صورت های مالی و حسابرسی شده با رعایت ماده ۱۳ این نامه را هکارهای افزایش ضمانت اجرائی و تقویت حسابرسی، تعهدنامه رعایت